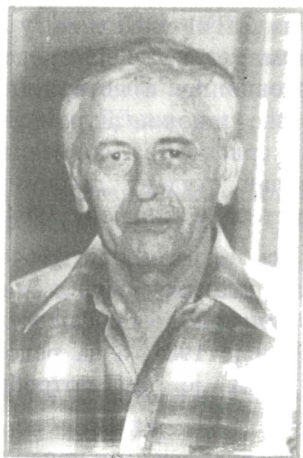

IN MEMORIAM

Проф. др ЖАРКО ШЋЕПАНОВИЋ (1926 - 1995)

У Подгорици је 31. августа 1995. године, послје кратке болести, умро, а сјутрадан сахрањен на гробљу у Слијепач Мосту, проф. др Жарко Радошев Шћепановић, редовни професор Филозофског факултета у Никшићу, угледни просвјетни и научни радник.

Проф. Шћепановић је рођен у селу Јабучну код Бијелог Поља 5. априла 1926. године. Основну школу је завршио на Слијепач Мосту а нижу гимназију у Бијелом Пољу. Као младић је учествовао у НОБ, био рањен и као инвалид, у чину официра, демобилисан из ЈНА. Школовање је наставио крајем 1945. године. Потом је 1948. године завршио учитељску школу у Херцег Новом а затим је непрекидно службовао. Као учитељ је радио у више села тадашњег Бјелопољског среза (Годијево, Стожер, Лијеска, Бистрица) од 1948. до 1957. године. Неко вријеме био је директор Основне школе у Бистрици и Школе ученика у привреди у Бијелом Пољу (1957) а затим просвјетни савјетник Народног одбора среза Иванград и Републичког секретаријата за

просвјету за подручје општине Бијело Поље. У међувремену је студирао на ВПШ у Цетињу у систему трогодишњих студија и 1957. године дипломирао на двије групе: за српскохрватски језик са југословенском књижевношћу и историју. Потом је радио као наставник и професор Основне школе "Душан Кораћ" у Бијелом Пољу и повремено предавао српскохрватски језик и историју у школама другог ступња. Као ванредан студент дипломирао је на историјској групи Филозофског факултета у Сарајеву 1964. године.

Од септембра 1964. године био је управник Библиотеке Педагошке академије, односно Наставничког факултета у Никшићу. За ванредног професора Наставничког (Филозофског) факултета изабран је 1981, а за редовног 1986. године. Пензионисан је у августу 1989. али је, по потреби службе, реактивиран 1. новембра 1992. године.

Шћепаповић се почео самостално бавити научним радом, па је, на основу радова, испунио услове за израду докторске тезе. Докторирао је 8. V 1975. године на Филозофском факултету у Београду, са тезом *Доњи Колашин - етнолошко-историјска расправа* (објављена под насловом *Средње Полимље и Потарје. (Историјско-етнолошка расправа)*, Београд 1979.

Списатељске и научне радове Шћепаповић објављује од 1964. године. Објавио је више од сто радова (популарних, истраживачких, енциклопедијских чланака, приказа и биљешки). Плодан списатељски рад, уз његов образовни развој, свједочи о Шћепаповићевој вредноћи, преданом и марљивом раду. Његов историографски рад у почетку је био посвећен првенствено на област око Лима и Таре а односио се на период од средњег до почетка XX вијека. Његови први радови односе се на ужу тематику - Средње Полимље и Потарје у средњем вијеку. Већ тим радовима је показао да потпуно влада литературом, савјесно анализира изворе и поуздано закључује. Изванредно познавање краја о којему је писао показао је радовима из историјско-географске проблематике (о Брскову, Никољ-Пазару, Колашину). У каснијим радовима Шћепаповић је изашао из локалних оквира и проширио хронолошки распон својих истраживања. Посветио се периоду турске владавине, проучио историјску и етнолошку литературу о проблематици племенског друштва. Објавио је радове о Никшићима у Потарју и другим племенима. У обимној монографији о Средњем Полимљу и Потарју, са историјско-етнолошког аспекта је ишао све до 1912. године. У каснијем периоду прешао је на цјеловитија архивска

истраживања у Цетињу, Титограду, Београду и Задру, што му је омогућило да дубље анализира и описује друштвене организације, стање и прилике на ширем простору. Он је постао историчар стања и прилика на ширем простору много више него догађаја и личности. Ту је он остајао чврсто на тлу поузданих извора и развио се у специјалисту за тематику племенског друштва.

Уз одговорну педагошку активност као универзитетски наставник, Шћепановић је ушао у обраду широког тематског подручја, нарочито радећи на другом издању Енциклопедије Југославије, за коју је написао велики број чланака о личностима и историји мјеста у Црној Гори а посебно је обрадио дуги период историје Црне Горе од средњег до краја XVIII вијека.

За монографију о Бијелом Пољу обрадио је преглед прошлости Бијелог Поља и околине од најстаријег доба до 1918, дао прилог о Бјелопољском срезу за вријеме од 1918-1929. и о просвјети, култури и здравству од 1918-1941. године. Највећи дио овог прегледа ослања се на ауторова сопствена истраживања.

Проф. Шћепановић је са рефератима учествовао на више научних скупова, нарочито на научној трибини "Сеоски дани Сретена Вукосављевића". Рецензирао је велики број научних радова, био члан уређивачких одбора, а једно вријеме и члан редакције *Историјских записа*.

Као веома вриједан и самопријегоран човјек, Шћепановић се бавио науком све до смрти. У рукопису су остали: обиман текст (172 стране) о историји Црне Горе од најстаријег доба до 1796. године, повише већих радова за лексикон о Његошу, а требало је да доврши и удбеник за Општу историју средњег вијека.

Имао је велико наставничко искуство у основној и средњој школи а на Филозофском факултету је предавао Општу историју средњег и новог вијека и Историју Црне Горе.

И у просвјетној и у научној каријери Шћепановић је стално ишао узлазном линијом - од учитеља до редовног универзитетског професора, од скромних прилога до обимних и сложених радова, којима је унаприједио познавање историје Црне Горе и несумњиво извршио утицај на развој научне мисли у тој области. Смјело је улазио у теме које су заобилажене.

Првео је складан и богат живот и као врстан и срдачан човјек, као просвјетни и научни радник, као морална, хумана и драга личност.

Проф. др Радоман Јовановић